

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 1

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк ____ / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету

бізнесу та сфери обслуговування

30 серпня 2023 р.,

протокол № 5

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Цифрова економіка»
факультету бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
28 серпня 2023 р.,
протокол № 9

Завідувач кафедри

Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

Наталія ОВАНДЕР

Розробник: к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки
МЕЛЬНИК Тетяна

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 2

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
30 серпня 2023 р.,
протокол № 5
Голова Вченої ради
_____ Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бізнес-планування»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «Цифрова економіка»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
28 серпня 2023 р., протокол № 9

Завідувач кафедри
_____ Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми
_____ Наталія ОВАНДЕР

Розробник: к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової
економіки МЕЛЬНИК Тетяна

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	_____ <u>нормативна</u> _____ (нормативна, за вибором)	
Модулів – 1	Спеціальність 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	_____
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		6-й	_____
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	_____ год.
		Практичні	
		32 год.	_____ год.
		Лабораторні	
		- год.	_____ год.
		Самостійна робота	
56 год.	_____ год.		
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-планування» є формування у студентів системи теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів та використання їх в якості інструменту стратегічного управління підприємницькою діяльністю в умовах глобалізації.

Дисципліна вивчає механізми та методи бізнес-планування для прийняття управлінських рішень в умовах сучасних глобалізаційних процесів, передбачає ознайомлення зі специфікою бізнес-планування для різних цілей та адресатів, в різних галузях та сферах. Дисципліна спрямована на формування розрахунково-аналітичних вмінь та оволодіння сучасними технологіями бізнес-планування для започаткування нового або розширення діючого бізнесу, для ефективного управління бізнес-структурами.

2. Основними завданнями курсу є:

- вивчення сутності, мети та стадій бізнес-планування в сучасних економічних умовах;
- вивчення сутності, цілей та методології розробки бізнес-плану;
- оволодіння знаннями щодо структури та змісту бізнес-плану;
- оволодіння навичками розробки окремих розділів бізнес-плану;
- формування навичок щодо оформлення бізнес-плану та його презентації;
- висвітлення застосовуваних у практиці господарювання методів складання бізнес-плану та алгоритму його розробки;
- надання навичок експертизи бізнес-планів;
- набуття вмінь розробки і використання в практиці економічно-розрахункової моделі бізнес-плану;
- набуття вміння використовувати економічний інструментарій для розробки альтернативних планів та сценаріїв стратегічного розвитку бізнес-структур.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 5

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 051 «Економіка»:

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 6

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 7

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ (розглядаються загальні характеристики бізнес-плану, його сутність та цілі розробки, класифікація та види бізнес-планів, структурна побудова, логіка складання та оформлення бізнес-плану, інформаційне поле бізнес-плану, методологія та етапи формування бізнес-плану, підходи до експертизи бізнес-плану).

ТЕМА 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання.

- 1.1. Сутнісна характеристика бізнес-планування.
- 1.2. Функції та цілі розробки бізнес-плану.
- 1.3. Формування інформаційного поля бізнес-плану.
- 1.4. Методологія та стадії бізнес планування.

ТЕМА 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану.

- 2.1. Структура бізнес-плану.
- 2.2. Логіка розробки бізнес-плану.
- 2.3. Вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану.

ТЕМА 3. Початкова стадія бізнес-планування.

- 3.1. Розробка підприємницької ідеї.
- 3.2. Вибір та реєстрація організаційно-правової форми господарювання.
- 3.3. Вибір способу започаткування бізнесу.

ТЕМА 4. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.

- 4.1. Процес стратегічного планування на підготовчій стадії.
- 4.2. Оцінювання сприятливих зовнішніх можливостей та загроз реалізації бізнес-проекту.
- 4.3. Виявлення сильних і слабких сторін суб'єкта підприємницької діяльності.
- 4.4. Визначення місії суб'єкта підприємницької діяльності та формування його цілей.
- 4.5. Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗМІСТ БІЗНЕС-ПЛАНУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ (розглядаються детальні вимоги до змісту всіх структурних частин бізнес-плану, особливості розробки окремих розділів бізнес-плану, розробка фінансового плану та оцінки ризиків, підходи до організації бізнес-планування, специфіка технологій розробки різних видів бізнес-планів з врахуванням вимог кредиторів та інвесторів).

ТЕМА 5. Продукт (послуги) та ринок.

- 5.1. Загальна характеристика суб'єкта підприємницької діяльності та його

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 8

продукції (послуг).

5.2. Опис базових галузевих параметрів.

5.3. Дослідження ринку.

5.4. Прогнозування обсягів продажів.

ТЕМА 6. План маркетингу.

6.1. Завдання розділу, логіка його розробки.

6.2. Формування стратегії маркетингу.

6.3. Процес ціноутворення та встановлення цін.

6.4. Фінансові потреби на реалізацію плану маркетингу.

ТЕМА 7. Виробничий план.

7.1. Цілі та завдання виробничого плану.

7.2. Структура виробничого плану, технологія виробництва, виробнича програма суб'єкта підприємницької діяльності.

7.3. Формування матеріально-технічної бази.

7.4. Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.

ТЕМА 8. Організаційний план.

8.1. Цілі, завдання та структура організаційного плану.

8.2. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі

8.3. Календарний план-графік реалізації підприємницького проекту

ТЕМА 9. Фінансовий план.

9.1. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану.

9.2. Стратегія фінансування.

9.3. План доходів і видатків.

9.4. План грошових надходжень і виплат.

9.5. Очікувані фінансові показники.

ТЕМА 10. Оцінювання комерційних ризиків.

10.1. Сутність та види ризиків, які враховуються при бізнес-плануванні

10.2. Структура та цілі розробки розділу “Оцінювання комерційних ризиків”

10.3. Методика оцінювання впливу ризиків та напрями їх мінімізації.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Зміст бізнес-плану та особливості технологій бізнес-планування								
ТЕМА 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання.	9	2	2	5	-	-	-	-
ТЕМА 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану.	9	2	2	5	-	-	-	-
ТЕМА 3. Початкова стадія бізнес-планування.	11	2	2	5	-	-	-	-
ТЕМА 4. Підготовча стадія розробки бізнес-планування.	13	4	4	5	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	40	10	10	20	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Зміст бізнес-плану та особливості технологій бізнес-планування								
ТЕМА 5. Продукт (послуги) та ринок.	14	4	4	6	-	-	-	-
ТЕМА 6. План маркетингу.	14	4	4	6	-	-	-	-
ТЕМА 7. Виробничий план.	14	4	4	6	-	-	-	-
ТЕМА 8. Організаційний план.	10	2	2	6	-	-	-	-
ТЕМА 9. Фінансовий план.	14	4	4	6	-	-	-	-
ТЕМА 10. Оцінювання комерційних ризиків.	14	4	4	6	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	80	22	22	36	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 10

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	ТЕМА 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання.	2	-
2	ТЕМА 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану.	2	-
3	ТЕМА 3. Початкова стадія бізнес-планування.	2	-
4	ТЕМА 4. Підготовча стадія розробки бізнес-планування.	4	-
5	ТЕМА 5. Продукт (послуги) та ринок.	4	-
6	ТЕМА 6. План маркетингу.	4	-
7	ТЕМА 7. Виробничий план.	4	-
8	ТЕМА 8. Організаційний план.	2	-
9	ТЕМА 9. Фінансовий план.	4	-
10	ТЕМА 10. Оцінювання комерційних ризиків.	4	-
РАЗОМ		32	-

6. Завдання для самостійної роботи

ТЕМА 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання.

1. Індекс конкурентоспроможності міст (України) за даними Інституту економічних досліджень та політичних консультацій (Звіт 2019/2020 р.).

2. Бізнес-модель КАНВАС (CANVAS).

3. Класифікація та види бізнес-планів.

ТЕМА 2. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану.

1. Відмінності у структурі та обсягах бізнес-плану суб'єкта підприємницької діяльності у виробничій та торговельній галузях.

2. Проаналізувати основних конкурентів обраного для реалізації бізнесу міста (наприклад, м. Житомир), визначте їх основні переваги та недоліки.

3. Обов'язкові розділи та елементи бізнес-плану залежно від цілей його розробки: залучення інвестицій, одержання банківського кредиту, моделювання системи управління суб'єктом підприємницької діяльності.

ТЕМА 3. Початкова стадія бізнес-планування.

1. Тенденції розвитку франчайзингу в Україні.

2. Тенденції розвитку сітьового маркетингу в Україні.

3. Найбільші представники зарубіжних фірм сітьового маркетингу в Україні.

4. Джерела фінансування бізнес ідеї: сутність механізм краудфандінгу.

ТЕМА 4. Підготовча стадія розробки бізнес-планування.

1. Побудувати дерево цілей для започаткування та реалізації власного бізнес-проекту.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 11

2. Теоретичні засади стратегічного планування, види стратегій реалізації підприємницького проекту.

3. Джерела формування та методи оцінювання зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на реалізацію бізнес-проекту.

ТЕМА 5. Продукт (послуги) та ринок.

1. Матриця Бостонської консалтингової групи (матриця БКГ) та Матриця МакКінсі.

2. Теоретичні засади та методика побудови графіків життєвого циклу суб'єкта підприємницької діяльності і життєвого циклу продукції (послуги).

3. Методика проведення сегментації ринку.

4. Ринок як сфера забезпечення потреб суб'єкта підприємницької діяльності.

ТЕМА 6. План маркетингу.

1. Управління інструментами маркетингу.

2. Стратегія розподілу продукції суб'єкта підприємницької діяльності та управління каналами збуту.

3. Основні показники та інформаційна база розрахунку плану маркетингу.

ТЕМА 7. Виробничий план.

1. Система матеріально-технічного забезпечення суб'єкта бізнесу.

2. Виробнича потужність та виробнича програма суб'єкта бізнесу.

3. Інформаційна база планування потреби у ресурсному забезпеченні.

4. Методика нормування ресурсного забезпечення суб'єкта бізнесу.

ТЕМА 8. Організаційний план.

1. Теоретичні засади управління суб'єктом підприємницької діяльності.

2. Переваги та недоліки типів організаційних структур управління.

3. Взаємозв'язок показників організаційного та виробничого планів у системі бізнес-планування.

ТЕМА 9. Фінансовий план.

1. Фінансове планування діяльності суб'єкта господарювання.

2. Методичні засади розробки стратегії та фінансового плану суб'єкта підприємництва.

3. Методичні засади розрахунку фінансових показників інвестиційного проекту.

4. Планування презентації бізнес-плану.

ТЕМА 10. Оцінювання комерційних ризиків.

1. Методика оцінки ризикованості інвестиційних проектів у рамках бізнес-планування.

2. Шляхи та заходи щодо мінімізації та профілактики комерційного ризику суб'єкта підприємництва.

3. Характеристика етапів ефективної системи управління ризиками суб'єкта підприємництва.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 12

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальним завданням під час вивчення дисципліни «Бізнес-планування» є виконання індивідуальної роботи у формі складання бізнес-плану створення нового або розширення існуючого бізнесу. Для виконання такої роботи формуються групи по 2-3 студенти, за кожним з яких закріплюються відповідні розділи бізнес-плану.

Написання такої роботи сприяє поглибленому вивченню дисципліни, подальшій систематизації, накопиченню, розширенню та закріпленню отриманих знань. У той же час написання науково-аналітичної роботи є логічною складовою циклу наукових досліджень навчального характеру.

Успішне виконання індивідуальної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» вимагає ґрунтовних знань не тільки з вказаного курсу, але й з низки інших навчальних дисциплін. Крім того, під час написання власного бізнес-плану студенти удосконалюють володіння методикою наукового дослідження, тобто вміння самостійно знаходити потрібну літературу, аналізувати її, планувати та організовувати власне дослідження. Водночас, робота у групі сприяє формуванню комунікаційних навиків у студентів, розвитку вміння працювати у команді, спрямованості на результат.

Таким чином, індивідуальна робота з дисципліни «Бізнес-планування» виступає однією з форм науково-дослідної роботи студентів. В процесі її виконання студенти розширюють свій загальний світогляд, оволодівають навичками аналізу практичної діяльності підприємств та явищ господарського життя. Водночас, вони набувають навичок і вмінь, необхідних для проведення наукових досліджень: вчать проводити аналіз різних сфер діяльності підприємства, оцінювати ефективність реалізації інвестиційно-інноваційних заходів, вигідно представляти інформацію для інвестора тощо.

Під час написання індивідуальної роботи студенти набувають умінь наукового письмового мислення, під час підготовки до захисту та безпосередньо захисту – вчать публічно представляти результати власного дослідження.

Відмінною рисою науково-аналітичної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» є її практична орієнтація.

Метою виконання науково-аналітичної роботи з дисципліни «Бізнес-планування» є поглиблення та систематизація отриманих під час вивчення курсу теоретичних знань, апробація відповідного методичного інструментарію.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання наступних завдань:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 13

- ✓ поглиблення та закріплення теоретичних знань з курсу «Бізнес-планування»;
- ✓ оволодіння навичками пошуку, формування, організації та аналізу інформаційного забезпечення дослідження;
- ✓ освоєння методик економічного та управлінського аналізу;
- ✓ формування навичок управлінця у сфері формування, обґрунтування та прийняття господарських рішень на основі проведеного аналізу.

Науково-аналітична робота є комплексним дослідженням, тому охоплює завдання практичного спрямування по усьому курсу дисципліни «Бізнес-планування».

Науково-аналітична робота виконується відповідно до методичних вказівок.

Критерії оцінювання

Виконана науково-аналітична робота у встановлений термін подається на кафедру для перевірки. Підсумкова оцінка за контрольну роботу складається з трьох елементів і виставляється за 25-бальною шкалою з подальшим переведенням її у чотирибальну шкалу.

Складові елементи оцінки за науково-аналітичну роботу з дисципліни «Бізнес-планування»:

Елемент оцінки	Кількість балів
1. Якість написання	Макимум – 15
2. Якість презентації результатів дослідження в процесі захисту	Макимум - 10
Робота в цілому	25

Якість написання роботи оцінюється за критеріями:

1. Структуризація та логіка викладення матеріалу – відповідність структури роботи та логіки викладення матеріалу затвердженим темі та плану, поставленими меті та завданням.

2. Інформаційне забезпечення роботи – репрезентативність опрацьованого масиву інформації, релевантність та адекватність висновків та пропозицій.

3. Методичний інструментарій – адекватність використаного методичного апарату, точність та достовірність проведеного аналізу, наявність елементів діагностики, коректність розрахунків.

4. Адекватність та обґрунтованість розроблених рішень – рівень розробки управлінських рішень, відповідність їх поставленим меті та завданням, ґрунтовність розрахунків.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 14

5. Оформлення роботи – відповідність роботи правилам оформлення.

Якість захисту оцінюється за критеріями:

- логічність побудови доповіді;
- аргументованість положень;
- якість відповідей на запитання.

8. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Бізнес-планування» використовуються наступні методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики);
- пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);
- репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- метод проблемного викладу;
- частково-пошуковий (евристичний);
- дискусійний метод;
- метод активного навчання (проведення ділових ігор, ігрового проектування);
- ситуаційний метод, рішення кейсових завдань

9. Методи контролю

Поточний контроль.

Участь у роботі впродовж семестру становить 100% за 100-бальною шкалою (бали накопичуються за всіма формами робіт на основі описаних форм оцінювання). Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль.

Поточне оцінювання знань та умінь здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку рівня їх підготовленості до виконання конкретних видів завдань професійної діяльності з ефективного управління ресурсами. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- виконання завдань та форм поточного контролю;
- проходження проміжного модульного контролю;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 15

– виконання індивідуального завдання – розробка та презентація власного бізнес-плану.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

– ступінь засвоєння теоретичного матеріалу та розуміння актуальних проблем у сфері управління різними видами ресурсів;

– ступінь засвоєння матеріалу дисципліни, володіння основним термінологічним апаратом;

– ознайомлення з рекомендованими джерелами, в тому числі нормативно-правовими матеріалами з питань, що розглядаються;

– уміння поєднувати теорію з практикою;

– логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;

– вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Модульний контроль.

Модульний контроль здійснюється у формі 2 контрольних робіт (за окремими частинами дисципліни (модулями)).

За відсутності студента на контрольному заході без поважних причин модуль вважається не опанованим. Перескладання модулів здійснюється у терміни визначені викладачем. Результати модульного контролю доводяться до відома студентів.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма видами навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

У разі виконання студентом всіх видів поточних та модульних контрольних заходів семестровий контроль може проводитись без участі студента шляхом визначення середньозваженого бала результатів двох модульних контролів.

Студент допускається до складання підсумкового контролю, якщо відвідав 50% практичних занять (лекційні, практичні) і отримав не менше, ніж 50 балів за поточну успішність.

Залікова картка формується з бази тестових завдань за дисципліною, що розглядається та затверджується кафедрою, яка забезпечує викладання дисципліни, та проректором з науково-педагогічної роботи.

Залікова робота становить 100% за 100-бальною шкалою (у випадку, коли здобувач освіти не погоджується на зарахування оцінки поточної успішності).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 16

Залік проводиться у формі тестування за графіком, затвердженим проректором з науково-педагогічної роботи. Графік оприлюднюється деканатами та фіксується у персональному кабінеті студента.

Передбачено дві форми проведення підсумкового контролю:

- 1) аудиторна (передбачає письмове виконання тестових завдань);
- 2) дистанційна (передбачає виконання тестових завдань онлайн за умов ідентифікації особистості та в умовах карантинних та інших обмежень).

Для формування підсумкової оцінки знань студентів за поточною сумою балів і одержаними балами на заліку використовується уніфікована шкала оцінювання з переведенням одержаних балів в традиційну шкалу оцінок та в оцінки ECTS.

Зарахування результатів підсумкового контролю відбувається за умов отримання студентом за його результатами не менше 60 балів (зі 100 можливих).

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота												РГР	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	МКР	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МКР		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	5	15	25	100

РГР – розрахунково-графічна робота (бізнес-план)

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 17

11. Рекомендована література

Основна література

1. Барроу Колін, Барроу Пол, Браун Роберт. Бізнес-план : практич. посіб. : Вид. 3, пер. з англ. Київ : Знання, 2001. 286 с.
2. Бескровна Л.О. Бізнес-планування підприємства : навч. посіб. [з курсу «Бізнес-планування оператора зв'язку»]. – Одеса : ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2012. 124 с. URL: <https://library.kre.dp.ua/Books/2-4%20kurs/Основи%20маркетингу%20та%20менеджменту/ОНАЗ%20ПОПОВА%20практич/Бізнес-планування%20підприємства.pdf.pdf>.
3. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч.-метод. посібник для самоств. вивч. дисц. / Покропивний С. Ф., Соболев С. М., Швиданенко Г. О., Шапринська Л.М. Київ : КНЕУ. 2001. 160 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/25236/biznes_2001.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
4. Бізнес-планування : навч. посібник / Васильцев Т.Г., Качмарик Я.Д., Блонська В.І., Лупак Л.Р. Київ : Знання, 2013. 173 с.
5. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/Docs/20_20_Biznes-planuvannja_pidprijemnickoji_dijalnosti.pdf.
6. Доброва Н.В., Осипова М.М. Основи бізнесу: навч. посібник. Одеса : ФОРМ «Бондаренко М.О.». 2018. 305 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7148/1/Основи%20бізнесу.pdf>.
7. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. Вид. 2. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 384 с.
8. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування : навч. посіб. для студентів вищих навч. закл. Вінниця : Вінницький національний технічний ун-т, Універсум-Вінниця, 2008. 241 с.
9. Македон В.В. Бізнес-планування : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2009. 236 с.
10. Орлова К.С. Управління бізнесом : підручник. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2019. 319 с. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7528/Управління%20бізнесом.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
11. Тарасюк Г.М. Бізнес-план : розробка, обґрунтування та аналіз : навч. посібник. Київ : Каравела, 2006. 280 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 18

Допоміжна література

1. Балабанова Л. В., Холод В. В., Балабанова І. В. Маркетинг підприємства : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 612 с.
2. Данік Н.В. Бізнес-планування як інструмент здійснення фінансового менеджменту в сучасних умовах розвитку України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 112. URL: [http:// global-national.in.ua/archive/1-2014/16.pdf](http://global-national.in.ua/archive/1-2014/16.pdf).
3. Кваша О.С., Фоміна В.В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 268–275. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/45.pdf.
4. Кубишина Н. С. Генерування ідей як основний етап розроблення нового товару на промисловому підприємстві. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2015. № 12. С. 355-361. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2015_12_53.
5. Лаврів Л. А. Бізнес-планування у діяльності організації: базові процедури та основні методичні підходи. *Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал*. 2013. № 10. С. 104-111. URL: file:///D:/Мои%20документы/inek_2013_10_19.pdf.
6. Методика розроблення бізнес-плану UNIDO : веб-сайт. URL: <http://www.unido.ru>.
7. Методика розроблення бізнес-плану Європейського банку реконструкції та розвитку : веб-сайт. URL: <http://www.ebrd.com/russian/pages/about.shtml>.
8. Михайленко О.В., Лобас А.А. Характеристика особливостей складання бізнес-планів. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Економіка і управління»*. 2018. Т. 29 (68). № 3. С. 74–77. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/29_68_3/17.pdf.
9. Пробоїв О.А. Концептуальні підходи до процесу розроблення бізнес-плану розвитку вітчизняних підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 39 (2). С. 12-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_39%282%29__4.
10. Прохорова Т.П., Притиченко Т.І. Маркетингове обґрунтування бізнес-плану підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2014. № 34 (1077). С. 31-40.
11. . Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. [2-ге вид., випр. і доп.]. К. : Знання, 2005. 662 с.
12. Сайт Асоціації франчайзингових підприємств України. URL:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 19

http://www.franchising.org.ua/page/ob_assoiaii.

13. Свірідова С.С., Толстова С. А. Сучасні інструменти стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами. *Економіка: реалії часу*. 2017. № 2 (30). С. 109-116.

14. Шершньова З. Є. Стратегічне управління : підручник / З. Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

Нормативні документи:

1. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів : Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 № 73. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.39798.0>.

2. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств : Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 № 290. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0290665-06>.

3. Податковий кодекс України : Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України № 755-IV від 15.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України // www.zakon.rada.gov.ua.

2. Сайт бібліотеки Державного університету «Житомирська політехніка» // <http://lib.ztu.edu.ua>.

3. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка» // <http://learn.ztu.edu.ua>.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК24-2023
	Екземпляр № 1	Арк 19 / 20

12. Рекомендовані інтернет-ресурси для опрацювання матеріалу та написання бізнес-плану

<i>Питання</i>	<i>Джерело</i>
1. Обґрунтування бізнес-ідеї та способу започаткування бізнесу	
1.1. Визначення схильності до підприємницької діяльності	- Тест на готовність стати підприємцем (тестування здібностей та схильностей)
1.2. Обґрунтування ідеї створення власної справи	- 100+ бізнес-ідей для заснування власної справи
	- «10 смачних бізнес-ідей, які реалізували українці»
	- «Приклад генерації та реалізації підприємницької ідеї»
1.3. Обрання способу започаткування бізнесу	- Підготуйтеся до відкриття власної справи
	- Корисні сервіси для започаткування та ведення бізнесу.
	- StartBusinessChallenge.
1.4. Розробка анкети для опитування потенційних споживачів	- каталог франшиз від franchising.ua
	- як проаналізувати франшизу (чек лист)
	- Опитування відвідувачів магазину про товар як вигідний спосіб збільшення доходів
2. Вибір організаційно-правової форми, системи оподаткування та реєстрація майбутнього бізнесу	
2.1. Визначення виду економічної діяльності	- Сервіс для визначення кодів видів економічної діяльності за КВЕД-2005 та КВЕД-2010.
2.2. Вибір форми власності, визначення переваг та недоліків	- Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань»
	- Що краще зареєструвати для бізнесу: ФОП чи ТОВ?
	- Що обрати: ФОП чи ТОВ?
2.3. Вибір системи оподаткування	- Податковий Кодекс України
2.4. Порядок реєстрації майбутнього бізнесу	- державний інформаційний сервіс Start Business Challenge;
	- пакет документів для реєстрації ФОП;
	- пакет документів для реєстрації ТОВ.
3. Аналіз зовнішнього середовища функціонування майбутнього підприємства	
3.1. Аналіз стану та тенденцій розвитку галузі функціонування підприємства	- інформаційні ресурси Державної служби статистики України
3.2. PEST-аналіз зовнішнього макросередовища	- PEST Analysis (PESTLE) Explained with Example,
	- PESTEL Analysis EXPLAINED B2U Business To You.
3.3. Перевірка майбутніх контрагентів	- онлайн-сервіс для підприємців «YouControl»
4. Побудова бізнес-моделі CANVAS (Business Model Canvas)	
4.1. Шаблон та приклади бізнес-моделі Canvas	- онлайн-платформа «Дія. Бізнес»: Business Model Canvas
	- приклад побудови «канви» бізнес-моделі по виробництву малини
	- приклад побудови бізнес-моделі компанії бюджетних авіаліній на основі Business Model Canvas